

2020-12-15

Till
Barn- och utbildningsnämnden
Kommunstyrelsen

Revisionsrapport

Revisorerna i Sölvesborgs kommun har givit PwC i uppdrag att göra en granskning av barn i behov av stöd. Resultatet av granskningen redovisas i bifogad revisionsrapport. Sammanfattningsvis bedömer revisorerna att barn- och utbildningsnämnden inte helt säkerställer att grundskolans stöd till elever i behov av stöd är ändamålsenligt samt att barn- och utbildningsnämnden inte säkerställer att grundskolans undervisning för elever som har särskilda styrkor i olika ämnen är ändamålsenlig.

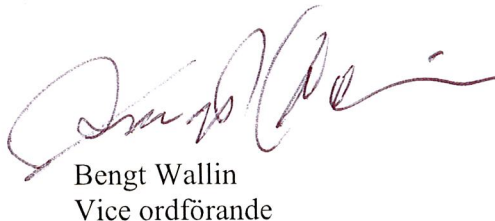
Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi barn- och utbildningsnämnden att:

- Säkerställa att handlingsplanen för elever med särskild begåvning efter framtagande implementeras i verksamheterna och på så vis säkerställa att det finns förutsättningar att organisera den pedagogiska verksamheten med hänsyn tagen till elever som är särskilt begåvade.
- Säkerställa att berörd personal tillses kompetensutveckling avseende elever med särskild begåvning.

Vi emotser barn- och utbildningsnämndens svar senast 8 mars 2021 med uppgifter om vidtagna eller planerade åtgärder avseende de bedömningar och rekommendationer som återfinns i rapporten.

För kommunens revisorer

Bengt Johnsson
Ordförande

Bengt Wallin
Vice ordförande

För kännedom: Kommunfullmäktige

Granskning av barn i behov av stöd

Sölvesborgs kommun

December 2020

Viktor Prytz, Certifierad kommunal revisor

Cornelia Pethrus, Revisionskonsult

Innehållsförteckning

Inledning	4
Riktlinjer, rutiner och ansvarsfördelning för att tidigt uppmärksamma, utreda, dokumentera och tillgodose samt följa upp behov av särskilt stöd	6
lakttagelser	6
Bedömning	8
Följer barn- och utbildningsnämnden upp att skolenheterna har tillräckliga resurser?	8
lakttagelser	8
Bedömning	9
Barn- och utbildningsnämndens rutiner för att undersöka att det särskilda stödet till elever fungerar	9
lakttagelser	9
Bedömning	10
Vidtar barn- och utbildningsnämnden åtgärder om det uppdagas avvikelser eller brister i hur stödet till eleverna fungerar?	11
lakttagelser	11
Bedömning	11
Finns förfarande för att uppmärksamma och kartlägga elever som är särskilt begåvade?	11
lakttagelser	11
Bedömning	12
Finns förutsättningar att organisera den pedagogiska verksamheten med hänsyn tagen till elever som är särskilt begåvade?	12
lakttagelser	12
Bedömning	13
Bedömningar utifrån revisionsfrågor	14
Rekommendationer	16

Sammanfattning

Granskningens syfte har varit att granska om barn- och utbildningsnämnden säkerställer att grundskolans stöd till elever i behov av stöd är ändamålsenligt? Vidare har syftet varit att granska om barn- och utbildningsnämnden säkerställt att grundskolans undervisning för elever som har särskilda styrkor i olika ämnen är ändamålsenligt?

Den sammanfattande bedömning är att barn- och utbildningsnämnden **inte helt** säkerställer att grundskolans stöd till elever i behov av stöd är ändamålsenligt samt att barn- och utbildningsnämnden **inte** säkerställer att grundskolans undervisning för elever som har särskilda styrkor i olika ämnen är ändamålsenlig. Den sammanfattande bedömningen grundar sig på iakttagelser och bedömningar för respektive revisionsfråga.

Finns ändamålsenliga riktlinjer/rutiner/ansvarsfördelning för att tidigt uppmärksamma, utreda, dokumentera och tillgodose samt följa upp behov av särskilt stöd för elever som har svårigheter i skolarbetet?

Vi bedömer revisionsfrågan som **uppfylld**.

Följer barn- och utbildningsnämnden upp att skolenheterna har tillräckliga resurser för att leva upp till skollagens bestämmelser om särskilt stöd?

Vi bedömer revisionsfrågan som **uppfylld**.

Har barn- och utbildningsnämnden rutiner för att undersöka att det särskilda stödet till elever fungerar?

Vi bedömer revisionsfrågan som **delvis** uppfylld.

Vidtar barn- och utbildningsnämnden åtgärder om det uppdragas avvikelser eller brister i hur stödet till eleverna fungerar?

Vi bedömer revisionsfrågan som **uppfylld**.

Finns förfarande för att uppmärksamma och kartlägga elever som är särskilt begåvade?

Vi bedömer revisionsfrågan som **delvis** uppfylld.

Finns förutsättningar att organisera den pedagogiska verksamheten med hänsyn tagen till elever som är särskilt begåvade?

Vi bedömer revisionsfrågan som **ej** uppfylld.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi barn- och utbildningsnämnden att:

- säkerställa att handlingsplanen för elever med särskild begåvning efter framtagande implementeras i verksamheterna och på så vis säkerställa att det finns förutsättningar att organisera den pedagogiska verksamheten med hänsyn tagen till elever som är särskilt begåvade.
- säkerställa att berörd personal tillses kompetensutveckling avseende elever med särskild begåvning.

Inledning

Bakgrund

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och i sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. En del elever är i behov av stöd för att utvecklas i riktning mot kunskapsmålen i läroplanen eller mot att de kunskapskrav som minst ska uppnås. Genom tidiga stödinsatser ges barn och elever förutsättningar att utvecklas i riktningen mot utbildningens mål. Skollagen och Skolverkets allmänna råd för arbete med extra anpassning, särskilt stöd och åtgärdsprogram anger ramverket samt stöd för att uppnå det som lagen kräver. Stöd har definierats i två delar; Extra anpassning samt Särskilt stöd. Bedömningen av stödbehoven ska göras utifrån kunskapsmålen och kunskapskraven och det förutsätter en kontinuerlig uppföljning och bedömning av elevernas progression och kunskapsnivå.

Som inom flera andra delar av utbildningsområdet är ansvaret för stöd och åtgärder fördelat inom hela organisationen. I de allmänna råden för arbete med åtgärdsprogram anges att nämnden regelbundet ska förvissa sig om att rektorn för en skolenhet har tillräckliga resurser för att leva upp till skollagens bestämmelser om särskilt stöd. Vidare ska nämnden skapa rutiner för att undersöka att det särskilda stödet till elever fungerar på skolenheterna, samt i förekommande fall vidta nödvändiga åtgärder.

I utbildningen ska hänsyn tas till elevers olika behov. Skollagen är tydlig med att även elever som har särskilda styrkor i olika ämnen har rätt till en undervisning som utmanar på den nivå där eleven befinner sig. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Revisorerna har utifrån en risk- och väsentlighetsanalys som grund beslutat att granska barn- och utbildningsnämnden.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet är granska om barn- och utbildningsnämnden säkerställer att grundskolans stöd till elever i behov av stöd är ändamålsenligt. Vidare är syftet att granska om barn- och utbildningsnämnden säkerställt att grundskolans undervisning för elever som har särskilda styrkor i olika ämnen är ändamålsenligt?

Revisionsfrågor:

- Finns ändamålsenliga riktlinjer/rutiner/ansvarsfördelning för att tidigt uppmärksamma, utreda, dokumentera och tillgodose samt följa upp behov av särskilt stöd för elever som har svårigheter i skolarbetet?
- Följer barn- och utbildningsnämnden upp att skolenheterna har tillräckliga resurser för att leva upp till skollagens bestämmelser om särskilt stöd?
- Har barn- och utbildningsnämnden rutiner för att undersöka att det särskilda stödet till elever fungerar?

- Vidtar barn- och utbildningsnämnden åtgärder om det uppdagas avvikelser eller brister i hur stödet till eleverna fungerar?
- Finns förfarande för att uppmärksamma och kartlägga elever som är särskilt begåvade?
- Finns förutsättningar att organisera den pedagogiska verksamheten med hänsyn tagen till elever som är särskilt begåvade?

Revisionskriterier

- Skollagen 3 kap
- Skolverkets allmänna råd för extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram

Avgränsning och metod

Granskningen avgränsas till grundskolan samt barn- och utbildningsnämndens ansvarsområde.

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier avseende rutiner och riktlinjer samt uppföljning och rapportering till nämnden.

Intervjuer har genomförts med nämndens presidium, förvaltningschef, verksamhetschef skola och förskola, kvalitetsutvecklare, enhetschef centrala barn och elevhälsan, specialpedagog centrala barn och elevhälsan, specialpedagoger samt rektorer från Norjeskolan, Bokelundsskolan, Hjortakroksskolan och Hörviks skola.

Rapporten har varit föremål för sakgranskning av de intervjuade.

Iakttagelser och bedömningar

Finns ändamålsenliga riktlinjer, rutiner och ansvarsfördelning för att tidigt uppmärksamma, utreda, dokumentera och tillgodose samt följa upp behov av särskilt stöd för elever som har svårigheter i skolarbetet?

Iakttagelser

Sölvesborgs kommun har i Skolinspektionens tillsyn år 2019 fått kritik för brister i säkerställandet av elevers rätt till extra anpassningar och särskilt stöd. Med utgångspunkt i den lämnande kritiken har förvaltningen arbetat fram riktlinjer för rektors arbete med extra anpassningar och särskilt stöd för barn och elevers utveckling mot målen.

Vi har tagit del av rutin för arbete med extra anpassningar och särskilt stöd som är daterad 2020-02-03. Av intervjuer framgår att det tidigare fanns en guide avseende arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd vilken inte var lika styrande som den nu framtagna rutinen. Vidare anges att guiden inte heller var implementerad i hela organisationen. Den nu framtagna rutinen anges omfatta även rektorerna och hela elevhälsan samt att rutinen ska ses som en gemensam grundläggande bas vilken skolenheterna kan utgå ifrån i sitt arbete.

Vi har vidare tagit del av en plan för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. I planen framgår att utbildningstillfällen genomförts under år 2020 med specialpedagogerna och rektorerna på skolenheterna. Bland annat har ett utbildningstillfälle avsett rutinen där specialpedagogerna och rektorerna har varit delaktiga i att diskutera rutinen utifrån om den följer de allmänna råden, om rutinen speglar arbetet på enheterna mm. Vidare diskuterades hur implementering på enheterna skulle ske. Övriga utbildningstillfällen avser bland annat åtgärdsplaner, pedagogiska utredningar, dokumentationshantering i InfoMentor¹. Implementering av rutinen sker i rektorsgruppen under höstterminen år 2020.

Det framgår vidare att specialpedagogerna från centrala barn och elevhälsan har samverkat med specialpedagogerna på skolenheterna i framtagandet av rutinen.

Av protokollsgranskning kan vi se att nämnden beslutade att anta rutin för extra anpassningar och särskilt stöd vid sammanträde 2020-11-18 § 78.

Rutinen är en del av det systematiska kvalitetsarbetet och syftet med rutinen anges vara att skapa likvärdighet mellan skolornas arbete med ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd för att ge alla elever förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Det anges även att varje skola behöver skapa egna rutiner för hur arbetet ser ut på just den skolan.

Av rutinen framgår processen avseende arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. I det första steget, *ledning och stimulans*, framgår att det som görs inom ramen för detta är stöd i form av metoder och arbetssätt som gynnar alla elevers lärande och som möter alla olika elevers lärbbehov. Innan stödinsatser riktade mot individen sätts in är det viktigt att skolan har sett över hur organisationen kring eleven ser ut.

¹ InfoMentor är en lärplattform som samlar planering, bedömning, analys och kontakten med hemmet i ett verktyg.

Om en elev inte klarar kunskapskraven med ledning och stimulans anger rutinen att *extra anpassningar* ska sättas in i första hand. En extra anpassning ges ofta inom ramen för den ordinarie undervisningen vilket exempelvis anges kunna vara särskilda läromedel eller utrustning eller att skapa ett strukturerat schema över skoldagen. Detta ska dokumenteras i systemet InfoMentor. I nästa steg anger rutinen att *extra anpassningar ska intensifieras*. Om stödinsatsen trots detta inte är tillräcklig anges att lärare eller övrig skolpersonal ska göra en anmälan om utredning av elevens eventuella behov av särskilt stöd till rektorn.

Det anges att utredning ska påbörjas skyndsamt samt att utredningen ska ge tillräcklig information om elevens skolsituation och eventuellt behov av särskilt stöd. Rektorn har i samråd med elevhälsoteam möjlighet att delegera uppdraget att utreda elevens behov av särskilt stöd. Vidare anges att det finns en blankett, "pedagogisk utredning" vilken finns tillgänglig på intranätet.

Vidare anger rutinen exempel på *särskilt stöd* vilket är insatser av mer ingripande karaktär än extra anpassningar. Det framgår även att särskilt stöd måste dokumenteras i ett *åtgärdsprogram* i InfoMentor. Avseende InfoMentor noterar vi att det finns en rutin för användandet av systemet.

I den första delen av åtgärdsprogrammet anges de behov av särskilt stöd som eleven har. I den andra delen anges de åtgärder som bedöms vara relevanta. Om en elev är i behov av särskilt stöd i flera ämnen eller i flera olika lärmiljöer inom verksamheten utarbetar skolan ett samlat åtgärdsprogram för eleven. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Den personal som blivit utsedd som ansvarig för åtgärderna i åtgärdsprogrammet *följer fortlöpande upp* de beslutade åtgärderna. En utvärdering av åtgärderna ska ses som en systematisk analys och helhetsbedömning för hur åtgärderna har fungerat. Vid en planerad tidpunkt gör skolan en utvärdering av åtgärdsprogrammet. Vidare framgår att i de fall som en utvärdering visar att åtgärderna i ett program behöver förändras utarbetas ett nytt åtgärdsprogram. När det bedöms att eleven inte längre är i behov av särskilt stöd avslutas åtgärdsprogrammet skriftligt, efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare. Efter att programmet har avslutats kan stöd ges i form av extra anpassningar vilket inte kräver ett åtgärdsprogram. Vidare poängteras att om eleven riskerar att inte nå lägsta kunskapskraven utan det särskilda stödet ska det inte avslutas och åtgärdsprogram ska fortsätta skrivas.

Vidare anges vid intervjuer att det ser olika ut på skolenheterna avseende om det finns egna rutiner avseende arbetet med särskilt stöd och extra anpassningar. En skolenhet anger att de nu förankrat och ska arbeta efter den centrala rutinen. En annan skolenhet anger att de tagit fram en lokal plan sedan tidigare men ser positivt på den centrala rutinen och att arbetet sker utifrån den centrala rutinen som bas. Ytterligare en skolenhet anger att de utgår från den centrala rutinen men att den anpassas för skolan i form av en metodbok vilket exempelvis anger hur de generella anpassningarna för hela klasser kan se ut. Vidare finns rutiner för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd.

Det anges även vid intervjuer att det oftast är läraren som uppmärksammar elevens behov. Läraren har möjlighet att lyfta frågor och funderingar med specialpedagoger

samt med det lokala elevhälsoteamet. Specialpedagogerna anges vara med vid arbetslagsträffar och klasskonferenser. Avseende centrala barn och elevhälsan framgår att de kan bistå med exempelvis utbildningsinsatser. Vidare anges att det finns ett frånvaroteam "Tillbaka till skolan" i förvaltningen vilken är en insats där skolenheterna kan få stöd avseende elever med hög frånvaro och hemmasittande elever.

Vi har även tagit del av planen för systematisering och samordning av förebyggande, upptäckande och åtgärdande insatser avseende språk-, läs och skrivutveckling. Denna plan är tänkt att bland annat hjälpa pedagoger att följa elevernas läs-, skriv- och kommunikationsutveckling för att tidigt upptäcka de som behöver extra stöd och träning för att komma igång och få ett flyt.

Bedömning

Vi bedömer revisionsfrågan som **uppfylld**.

Vi grundar vår bedömning på att det under år 2020 tagits fram en rutin vilken ersatt tidigare guide för att uppmärksamma, utreda och dokumentera behov av särskilt stöd för elever som har svårigheter i skolarbetet. Under året har det pågått implementering av denna rutin genom utbildning avseende processens olika delar. Vidare grundar vi bedömningen på att grundskolan använder sig av ett digitalt stödsystem i vilket extra anpassningar och särskilt stöd dokumenteras. Det finns även dokumenterade mallar för utredning om särskilt stöd och åtgärdsprogram.

Några av skolenheterna har tagit fram egna rutiner avseende arbetet med särskilt stöd och extra anpassningar. Vi bedömer att detta förfarande möjliggör anpassningar efter lokala förutsättningar vilket kan vara en styrka. Samtidigt kan det innebära att den övergripande rutinen inte implementeras fullt ut. Utifrån det senare är det relevant att nämnden och förvaltningen säkerställer att intentionen med den övergripande rutinen fullföljs även på de skolor som tar fram egna rutiner.

Avseende uppföljningar och avstämningar om elevers särskilda behov så bedömer vi att detta görs löpande på granskade skolenheter genom till exempel elevhälsomöten och arbetslagsmöten.

Följer barn- och utbildningsnämnden upp att skolenheterna har tillräckliga resurser för att leva upp till skollagens bestämmelser om särskilt stöd?

Iakttagelser

Fördelningen av resurser mellan skolenheterna sker i dialog mellan huvudman och rektor. Skolenheterna får en grundtilldelning av resurser utifrån rektors organisation av undervisningsgrupper. Denna tilldelning är inte kopplad till den enskilda elevens behov. Grundtilldelningen bygger på delningstal för gruppstorlekar, tilldelning för tillgång till specialpedagogisk kompetens samt gruppdeltidstimmar för resultatförbättring och extra anpassningar. Utöver grundtilldelning sker en extra tilldelning som är kopplad till enhetens samlade behov utifrån ett elevperspektiv. Tilldelningen ska tillgodose resursbehov utifrån särskilt stöd samt i övrigt bidra till likvärdighet utifrån gruppens sammansättning. Denna tilldelning bygger på de resurssamtal som genomförs med rektor, chef för centrala elevhälsan och verksamhetschef för förskola och skola, där behoven kartläggs och kopplas till enhetens förutsättningar utifrån socioekonomiska bakgrundsfaktorer. Vidare anges att rektorer har möjlighet att via en särskild rutin ansöka om tilläggsresurs om det föreligger synnerliga behov.

Vi har tagit del av ett årshjul för beslutsprocessen avseende resursfördelningssystemet. Av årshjulet framgår att verksamhetschef för förskola och skola samt chef för centrala barn och elevhälsan genomför resurssamtal med rektorer för att kartlägga kommande behov inför läsåret under februari och mars. Denna kartläggning tar bland annat upp elevgruppens behov vilket avser skolplaceringar, särskilda behov och socioekonomiska faktorer. Vidare fördelar verksamhetschef för förskola och skola resurser till enheterna utifrån nämndens beslut om budget. När resurserna är fördelade går förslaget ut på remiss till rektorerna samt till arbetstagarorganisationerna. Resursfördelningen diskuteras sedan i rektorsgruppen och eventuella synpunkter analyseras vilket kan komma att förändra resursfördelningen. Under april och maj genomför sedan verksamhetschefen för förskola och skola uppföljningssamtal med rektorer då rektorerna skapat en organisation utifrån tilldelade medel. Beslut om resursfördelning tas sedan i samverkan med arbetstagarorganisationerna på verksamhetsnivå. Nämnden får en redovisning av resurssamtalen och därefter fattas beslut om tilldelade resurser av nämnden. Vidare framgår av årshjulet att ekonomisamtal genomförs under november och december månad för att säkerställa att rektor har de ekonomiska förutsättningarna som enheten har behov av utifrån analys av resultatet i det systematiska kvalitetsarbetet.

Vidare framgår av intervjuer att varje skola har specialpedagogisk kompetens, kurator och skolsköterska. Utöver de lokala elevhälsoteamen finns centrala barn och elevhälsan vilken består av enhetschef, psykologer, specialpedagoger och logoped.

Det finns även en kommunövergripande särskild undervisningsgrupp "Smedjan" vilken startades upp inför läsåret 2019/2020 och riktar sig främst till elever med problematik inom AST (autismspektrumtillstånd) i de högre årskurserna.

Nämnden fick vid sammanträde 2020-09-16 § 49 information om analys av betyg och verksamhetens resultat vilket är en övergripande analys av det systematiska kvalitetsarbetet. Inom ramen för denna uppföljning framgår arbetet avseende särskilt stöd och extra anpassningar, (detta anges ytterligare i revisionsfrågan nedan).

Bedömning

Vi bedömer revisionsfrågan som **uppfylld**.

Vi grundar vår bedömning på att det finns ett årshjul avseende beslutsprocessen gällande resursfördelningen. Inom ramen för beslutsprocessen får nämnden del av resurssamtalen där behoven i verksamheten framgår. Vi bedömer att det förfarandet är ändamålsenligt och stöder nämnden i deras möjlighet att leda verksamheten. Bedömningen grundar sig även på den uppföljningen som nämnden får till sig, vilket beskrivs i nästa revisionsfråga.

Har barn- och utbildningsnämndens rutiner för att undersöka att det särskilda stödet till elever fungerar?

lakttagelser

Som återgetts tidigare fick nämnden vid sammanträde 2020-09-16 § 49 information om analys av betyg och verksamhetens resultat. Det framgår vid intervjuer att denna uppföljning är utförlig och ger möjlighet för nämnden att få en god bild av hur

studieresultatet ser ut på respektive skolenhet. Av denna uppföljning framgår avseende extra anpassningar och särskilt stöd bland annat att det finns ett fåtal elever som har underkänt i ett flertal ämnen trots att extra anpassningar och särskilt stöd sätts in. Vidare framgår av analysen att elever med "större inlärningssvårigheter" som lett till utredningar och "diagnos" lyckas inte nå kunskapsmålen i tillfredsställande utsträckning trots att stöd sätts in.

Vissa skolor ser också att de behöver förtydliga arbetet med extra anpassningar. En enhet identifierar att deras nya arbetssätt med regelbundna avstämningar, utvärderingar, analyser och planer innebär att de snabbare får syn på brister och snabbare kan sätta in åtgärder. Många enheter uppger också att de ser att måloppfyllelsen ökar tack vare insatser som skett under läsåret. Framgången ligger ofta i det relationella arbetet, fokus på undervisningen, tätare uppföljningar, ett aktivare elevhälsoarbete på enheten och ökat samarbete med centrala barn- och elevhälsan.

Vidare anger uppföljningen en utvärdering av Smedjans verksamhet vilken visar på att det skett en stor social utveckling hos eleverna, både avseende trygghet och acceptans/tolerans gentemot sig själv och andra. För eleverna har både närvaron och kunskapsinhämtningen ökat, även om det finns individuella skillnader. Under året har personalen arbetat med att skapa inlärningsmiljöer som är anpassade utifrån elevernas specifika behov genom anpassningar, rutiner och tydlighet.

Som nämnts i revisionsfrågan ovan får nämnden information avseende resurssamtalen i enlighet med årshjulet för beslutsprocessen avseende resursfördelningssystemet. Det framhålls att även vid detta tillfälle lyfts kvaliteten i arbetet med särskilt stöd i samband med undervisning. Vi har även tagit del av nämndens årshjul vilket anger när respektive uppföljning ska ske under året.

Vi noterar att det framgår av nämndens årshjul för år 2021 att uppföljning avseende särskilt stöd kommer rapporteras vid sammanträde i mars månad.

Av nämndens internkontrollplan för år 2020 framgår ett kontrollmoment avseende åtgärdsprogram där kontrollen avser kontinuitet i uppföljning och revidering av åtgärdsprogram samt vårdnadshavares medverkan och information till alla berörda. Ytterligare kontrolleras kvalitet i åtgärderna. Detta sker genom stickprov under året och ska ske på samtliga skolor. Rapporteringen sker i samband med den årliga uppföljningen av internkontrollplanen till nämnden.

Vidare kan vi utifrån protokollsgranskning konstatera att frånvarorapportering sker vid nämndssammanträden. Det anges vid intervjuer att långvarig frånvaro är ett fokusområde för nämnden.

Bedömning

Vi bedömer revisionsfrågan som **delvis uppfylld**.

Vi grundar vår bedömning på att uppföljning och kartläggning av extra anpassningar och särskilt stöd genomförs inom ramen för en övergripande analys av det systematiska kvalitetsarbetet vilken genomförs årligen. Det har under året inte genomförts specifik kartläggning och uppföljning avseende arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Vi noterar samtidigt att det av nämndens årshjul för år 2021 framgår att uppföljning avseende särskilt stöd kommer lyftas vid nämndens sammanträde i mars. Vi grundar även vår bedömning på att nämnden beslutat om ett kontrollmoment i

internkontrollplanen avseende åtgärdsprogram. Vidare noterar vi vilket återges i den första revisionsfrågan att uppföljning inom ramen för det särskilda stödet även sker på verksamhets- och förvaltningsnivå.

Vidtar barn- och utbildningsnämnden åtgärder om det uppdagas avvikelser eller brister i hur stödet till eleverna fungerar?

lakttagelser

Av informationen om analys av betyg och verksamhetens resultat så framgår även ett antal utvecklingsområden. Detta arbete sker på förvaltningsnivå men som ovan nämnts har nämnden blivit informerade vid sammanträdet i september månad.

Utvecklingsområden som lyfts fram är att det ska ske en fortsatt utbildning inom NPF² till fler enheter och även en fortsatt uppföljning på enheter som genomgått utbildningen. Av intervjuer framgår att det funnits en ambition från nämnden att tillse att personal och ledning genomgår utbildning avseende NPF i syfte att ge de elever som har en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning det stöd och den undervisning de behöver.

Vidare så anges att det under läsåret 2020-2021 ska genomföras ett riktat projekt inom ramen för "Tillbaka till skolan" där fokus ligger på årskurs 7-9. Projektet syftar till att öka samarbetet mellan skola, elev, hemmet och frånvaroteamet "Tillbaka till skolan".

Centrala barn och elevhälsan ska under läsåret 2020-2021 se över ansökningsprocessen från enheterna i dialog med rektorerna i syfte att kunna påbörja samarbetet med skolorna kring enskilda ärenden tidigare. Vidare har rutinen för extra anpassningar och särskilt stöd uppdaterats vilket vi nämnt ovan i rapporten. Nämnden beslutade om denna vid sammanträde i november 2020. I samband med detta har även specialpedagogerna genomgått utbildning.

Vidare anges att en revidering av den centrala elevhälsoplanen har genomförts vilken kommer ligga till grund för skolenheternas elevhälsoplaner från och med vårterminen 2021.

Bedömning

Vi bedömer revisionsfrågan som **uppfylld**.

Vi grundar vår bedömning på att det genomförs insatser och åtgärder vilka påverkar arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Vi ser positivt på att en arbete skett med att uppdatera rutinen avseende extra anpassningar och särskilt stöd utifrån skolinspektionens kritik. Det framgår även att nämnden har varit delaktiga i arbetet och är informerade om genomförandet.

Finns förfarande för att uppmärksamma och kartlägga elever som är särskilt begåvade?

lakttagelser

Av intervjuade framgår att det finns ett uppdrag till den centrala barn och elevhälsan att ta fram en handlingsplan avseende elever som är särskilt begåvade vilken blir en bilaga till den centrala barn- och elevhälsoplanen. Ett arbete pågår på den centrala elevhälsan och planen beräknas vara klar i februari 2021. Utifrån arbetet med handlingsplanen

² Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning

anges att det ska inledas en övergripande diskussion om hur skolenheterna ska ta hänsyn till elever som är särskilt begåvade i den pedagogiska verksamheten.

Vidare anges att det finns en skolenhet som har tagit fram en egen rutin avseende elever som är särskilt begåvade utifrån att de uppmärksammade elever på skolenheten med särskild begåvning samt att ett behov av kompetensutveckling av personalen identifierades. Övriga skolenheter anger att perspektivet avseende barn som är särskilt begåvade diskuteras exempelvis vid elevhälsomöten men det finns inga lokala upprättade rutiner på övriga skolenheter som deltagit vid intervju.

Bedömning

Vi bedömer revisionsfrågan som **delvis uppfylld**.

Vi grundar vår bedömning på att det i dagsläget pågår ett arbete med att ta fram en central handlingsplan avseende särskilt begåvade elever. En av skolenheterna har på egen hand tagit fram en rutin avseende detta arbete.

Vi anser vidare att det är av vikt att handlingsplanen som är under framtagande implementeras i verksamheterna samt att berörd personal tillses kompetensutveckling avseende elever med särskild begåvning. På så vis skapas större förutsättningar att uppmärksamma och kartlägga elever som är särskilt begåvade. Det finns inget krav i lagstiftningen att det ska finnas en handlingsplan eller rutin för detta område. Samtidigt framgår det i skollagen att alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Vidare ska elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Ett övergripande förfarande kan i detta sammanhang vara ett stöd för skolorna och eleverna att hantera detta krav.

Finns förutsättningar att organisera den pedagogiska verksamheten med hänsyn tagen till elever som är särskilt begåvade?

lakttagelser

Som ovan nämnts pågår ett arbete med att ta fram en handlingsplan avseende elever som är särskilt begåvade. I samband med detta ska det inledas en övergripande diskussion om hur skolenheterna ska ta hänsyn till med elever som är särskilt begåvade i den pedagogiska verksamheten. Vidare lyfts att skolenheterna är i behov av planen som är under utformande.

De intervjuade anser att det finns möjligheter till samverkan mellan enheterna och ett bra samarbete med gymnasieskolan vilket möjliggör att erbjuda vissa elever utbildning på andra nivåer. Vidare framgår att rektorerna har möjlighet att skapa lokala lösningar.

Det framgår exempel på hur skolenheter i dagsläget arbetar med att organisera den pedagogiska verksamheten med hänsyn tagen till elever som är särskilt begåvade. Detta sker exempelvis genom samarbete med gymnasiet alternativt att lärare på en av skolenheterna tillses att eleven i fråga får arbeta med en lärobok på gymnasienivå utöver ordinarie undervisning. Ytterligare lyfts att det finns elever som läser tillsammans med högre årskurser i vissa ämnen samt att det finns elever som tillsammans med specialpedagogen får möjlighet att läsa annan matematikinriktning där det tas fram annat material för eleven att arbeta med.

Avseende skolenheten där en rutin finns för arbete med elever som är särskilt begåvade så anges att specialpedagogen har fungerat som coach i detta arbete och har tillsammans med eleverna lagt upp en handlingsplan där arbete med förstärkande insatser sker. Avseende matematik så har ett verktyg köpts in för att tillse utmanande uppgifter. Vidare anges vikten av ett gott samarbete med föräldrarna.

Bedömning

Vi bedömer revisionsfrågan som **ej uppfyllt**.

Vi grundar vår bedömning på att det i dagsläget inte finns någon upprättad central handlingsplan avseende elever som är särskilt begåvade. Det innebär också att det inte heller finns beskrivna strategier för hur skolorna kan organisera sin pedagogiska verksamhet för att ta hänsyn till elever som är särskilt begåvade.

Vi ser positivt på att det ska inledas en övergripande diskussion om hur skolenheterna ska ta hänsyn till elever med särskild begåvning i den pedagogiska verksamheten. Vidare bedömer vi att det sker insatser på skolenheterna avseende att organisera den pedagogiska verksamheten med hänsyn tagen till elever med särskild begåvning i form av exempelvis samarbete med gymnasieskola samt att tillse möjlighet att läsa vissa ämnen med högre årskurs.

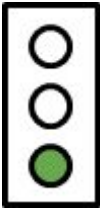
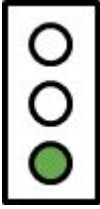
Bedömningar utifrån revisionsfrågor

Granskningens syfte har varit att granska om barn- och utbildningsnämnden säkerställer att grundskolans stöd till elever i behov av stöd är ändamålsenligt. Vidare har syftet varit att granska om barn- och utbildningsnämnden säkerställt att grundskolans undervisning för elever som har särskilda styrkor i olika ämnen är ändamålsenligt.

Den sammanfattande bedömning är att barn- och utbildningsnämnden **inte helt** säkerställer att grundskolans stöd till elever i behov av stöd är ändamålsenligt samt att barn- och utbildningsnämnden **inte** säkerställer att grundskolans undervisning för elever som har särskilda styrkor i olika ämnen är ändamålsenligt.

Bedömningar mot revisionsfrågor

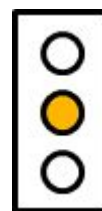
Nedan anges bedömning mot respektive revisionsfråga. Motivering/kommentar till respektive revisionsfråga framgår löpande i rapporten under respektive avsnitt.

Revisionsfråga	Kommentar	
Finns ändamålsenliga riktlinjer/rutiner/ansvarsfördelning för att tidigt uppmärksamma, utreda, dokumentera och tillgodose samt följa upp behov av särskilt stöd för elever som har svårigheter i skolarbetet?	Uppfylld Bedömningen baseras på att det finns en rutin för arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Vidare har implementering av rutinen genomförts under året genom utbildning avseende processens olika delar. Grundskolan använder sig av ett digitalt stödsystem vilket extra anpassningar och särskilt stöd dokumenteras. Det finns även dokumenterade mallar för utredning om särskilt stöd och åtgärdsprogram. Avseende uppföljningar och avstämningar om elevers särskilda behov sker dessa löpande på granskade skolenheter genom till exempel elevhälsomöten och arbetslagsmöten.	
Följer barn- och utbildningsnämnden upp att skolenheterna har tillräckliga resurser för att leva upp till skollagens bestämmelser om särskilt stöd?	Uppfylld Bedömningen baseras på att det finns ett årshjul avseende. Inom ramen för beslutsprocessen får nämnden del av resurssamtalen där behoven i verksamheten framgår.	

Har barn- och utbildningsnämnden rutiner för att undersöka att det särskilda stödet till elever fungerar?

Delvis uppfylld

Bedömningen baseras på att uppföljning och kartläggning av extra anpassningar och särskilt stöd genomförs inom ramen för en övergripande analys av det systematiska kvalitetsarbetet vilken genomförs årligen. Det har under året inte genomförts specifik kartläggning och uppföljning avseende arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Vi noterar samtidigt att det av nämndens årshjul för år 2021 framgår att uppföljning avseende särskilt stöd kommer lyftas vid nämndens sammanträde i mars. Vi ser även positivt på att nämnden beslutat om ett kontrollmoment avseende åtgärdsprogram.

Vidtar barn- och utbildningsnämnden åtgärder om det uppdagas avvikelser eller brister i hur stödet till eleverna fungerar?

Uppfylld

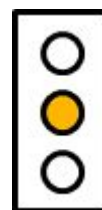
Bedömningen baseras på att det genomförs insatser och åtgärder vilka påverkar arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Vi ser positivt på att en arbete skett med att uppdatera rutinen avseende extra anpassningar och särskilt stöd utifrån skolinspektionens kritik. Det framgår även att nämnden har varit delaktiga i arbetet och är informerade om genomförandet.

Finns förfarande för att uppmärksamma och kartlägga elever som är särskilt begåvade?

Delvis uppfylld

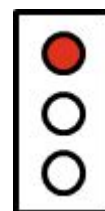
Bedömningen baseras på att det i dagsläget pågår ett arbete med att ta fram en central handlingsplan avseende särskilt begåvade elever. Vi bedömer vidare att det är av vikt att handlingsplanen som är under framtagande implementeras i verksamheterna samt att berörd personal tillses kompetensutveckling avseende elever med särskild begåvning.

Finns förutsättningar att organisera den pedagogiska verksamheten med hänsyn tagen till elever som är särskilt begåvade?

Ej uppfyllt

Bedömningen baseras på att det i dagsläget inte finns någon upprättad central handlingsplan avseende elever som är särskilt begåvade. Det innebär också att det inte heller finns beskrivna strategier för hur skolorna kan organisera sin pedagogiska verksamhet för att ta hänsyn till elever som är särskilt begåvade. Vi ser positivt på att det ska inledas en övergripande diskussion om hur skolenheterna ska ta hänsyn till elever med särskild begåvning i den pedagogiska verksamheten. Vidare bedömer vi att det sker insatser på skolenheterna avseende att organisera den pedagogiska verksamheten med hänsyn tagen till elever med särskild begåvning i form av exempelvis samarbete med gymnasieskola.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi barn- och utbildningsnämnden att:

- säkerställa att handlingsplanen för elever med särskild begåvning efter framtagande implementeras i verksamheterna och på så vis säkerställa att det finns förutsättningar att organisera den pedagogiska verksamheten med hänsyn tagen till elever som är särskilt begåvade.
- säkerställa att berörd personal tillses kompetensutveckling avseende elever med särskild begåvning.

2020-12-15

Anna Hilmarsson

Uppdragsledare

Viktor Prytz

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Sölvesborgs kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2020-03-11. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.